

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

Factors that have impact to financial planning behavior for retirement of ombudsman's personnel

นางสาววนิดา สมศรี

สาขาการเงินและการธนาคาร บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ผู้รับผิดชอบบทความ

Wanida Somsri

E-mail : jay.wanida@gmail.com

Department of Finance and Banking, Master of Business Administration,

Ramkhamhaeng University, Thailand.

Corresponding author

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาได้แก่ 1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน 2. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน และ 3. ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 178 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.80) เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ ภาวะสังคม (ค่าเฉลี่ย = 3.92) รองลงมาได้แก่ ภาวะเศรษฐกิจ (ค่าเฉลี่ย = 3.84) ความรู้เกี่ยวกับการเงินและการวางแผนการเงิน (ค่าเฉลี่ย = 3.76) และการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร (ค่าเฉลี่ย = 3.66) ตามลำดับ การวางแผนการเงินส่วนบุคคลและการปฏิบัติตามแผนการวางแผนการเงินส่วนบุคคล อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.95) เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านการออมและการลงทุน (ค่าเฉลี่ย = 3.97) รองลงมาได้แก่ ด้านภาระหนี้สิน (ค่าเฉลี่ย = 3.96) และรายได้และค่าใช้จ่าย (ค่าเฉลี่ย = 3.92) ตามลำดับ โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ รายได้ต่อเดือน ค่าใช้จ่ายต่อเดือน และจำนวนคนที่

ต้องรับผิดชอบ แตกต่างกันมีพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินที่แตกต่างกัน ผลการศึกษาพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) มีค่าเท่ากับ 0.640 แสดงว่าปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจทั้ง 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร 2) ความรู้เกี่ยวกับการเงินและการวางแผนการเงิน 3) ภาวะเศรษฐกิจ และ 4) ภาวะสังคม สามารถอธิบายระดับพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ร้อยละ 64.00

Abstract

The purposes of the study were: 1. to study the behavior of financial planning for the retirement of the Ombudsman's personnel; and 2. to study the personal factors affecting the financial planning behavior for the retirement of the Ombudsman's personnel. 3. Social and economic factors affecting the retirement financial planning behavior of the Office of the Ombudsman personnel use questionnaires as a tool to collect data. The samples used in this study were personnel from the Office of the Ombudsman. A sample size of 178 people was determined. The statistics used in the analysis were descriptive statistics and analysis of multiple regression equations.

The results of the study found that socioeconomic factors were at a high level (mean = 3.80). Considering the average, it can be sorted as follows: social conditions (mean = 3.92), followed by economic conditions (mean = 3.84), knowledge of finance and financial planning (mean = 3.76), and information perception (mean = 3.66), respectively. Personal financial planning and personal financial planning practice are at an excellent level (mean = 3.95). Considering, the mean can be sorted as follows: in terms of savings and investment (average = 3.97), followed by liabilities (average = 3.96) and income and expenses (average = 3.92). The respondents' gender, age, education, status, and monthly income were all included. Monthly costs and the number of people accountable Different people have different financial planning behaviors for the retirement of the Ombudsman's office personnel. The results of the study found that the decision coefficient (R^2) is equal to 0.640, indicating that the four social and economic factors, namely 1) information perception, 2) understanding of finance and financial planning, 3) economic conditions and 4) social situation, able to explain the level of financial planning behavior for the retirement of the Ombudsman's personnel. 64.00 percent.

บทนำ

ปัจจุบันโครงสร้างประชากรของประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มตัว อันเป็นผลมาจากความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีทางการแพทย์และบริการสาธารณสุข ซึ่งประชากรสามารถเข้าถึงบริการได้ง่ายและทั่วถึงมากขึ้น ทำให้อัตราการตายของประชากรลดลง และควบคุมอัตราการเกิดได้มากขึ้นจากการวางแผนครอบครัวก่อนและหลังแต่งงาน และปัจจุบันมีค่าความนิยมการ โคร่ง โสัดที่นานขึ้นและไม่นิยมการมีบุตรหลังชีวิตสมรส ส่งผลให้อัตราการเกิดลดลง ทำให้สัดส่วนประชากรผู้สูงอายุมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น

สังคมผู้สูงอายุเป็นสถานะที่สังคมไทยหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่ปัญหาจะรุนแรงเพียงใดขึ้นอยู่กับ การเตรียมพร้อมในปัจจุบัน คนวัยทำงานเป็นประชากรกลุ่มหนึ่งที่อาจจะเผชิญกับปัญหาเงินไม่เพียงพอสำหรับวัยเกษียณ เพราะรายจากการประกอบอาชีพจะหายไป ในขณะที่รายจ่ายกลับตรงกันข้าม เพราะยิ่งอายุมากขึ้น ค่าใช้จ่ายที่ไม่คาดคิดมากขึ้น เช่นค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ รวมถึงราคาสินค้าแพงขึ้น หรือที่เรียกว่า “เงินเพื่อ”

ในขณะที่วัยเกษียณรายได้ของผู้สูงอายุที่มาจากเงินบำเหน็จ บำนาญ ดอกเบี้ยจากการออมเงิน และเงินสงเคราะห์ผู้สูงอายุรวมกันคิดเป็นสัดส่วนที่น้อยมากเมื่อเทียบกับแหล่งรายได้ของผู้สูงอายุ ซึ่งได้แก่ เงินสนับสนุนจากสมาชิกของครอบครัวที่อยู่ในวัยทำงาน และเงินสะสมจากการทำงานของผู้สูงอายุเอง ในสังคมไทยปัจจุบันผู้คนให้ความสนใจหรือใส่ใจกับการวางแผนทางการเงินเพื่อชีวิตในอนาคต หรือชีวิตหลังเกษียณค่อนข้างน้อย ทำให้การดำเนินชีวิตในลักษณะดังกล่าวของคนไทยในยุคปัจจุบัน มีความเสี่ยงต่อความไม่มั่นคงในชีวิตหลังเกษียณเป็นอย่างมาก ถ้าคนวัยเกษียณมีเงินไม่พอเลี้ยงตัวเองอาจทำให้เกิดภาวะหรือผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจได้ในมุมกว้าง ดังนั้น การวางแผนทางการเงินก่อนการเกษียณอายุจึงมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตเป็นอย่างยิ่งสำหรับคนวัยทำงานในปัจจุบัน

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณ โดยศึกษาจากบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน เนื่องจากผู้ทำวิจัยเล็งเห็นความสำคัญของปัญหาจากหน่วยงานดังกล่าว เนื่องจากข้าราชการหลังเกษียณจะได้รับเงินบำเหน็จ ซึ่งเป็นเงินก้อน หากบริหารจัดการไม่ดีอาจทำให้เกิดปัญหาในระยะยาวของชีวิตหลังเกษียณได้ ผู้ทำวิจัยคิดว่าการทำวิจัยนี้จะสามารถวิเคราะห์และช่วยสร้างเสริมให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณ เพื่อสามารถวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณได้อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์งานวิจัย

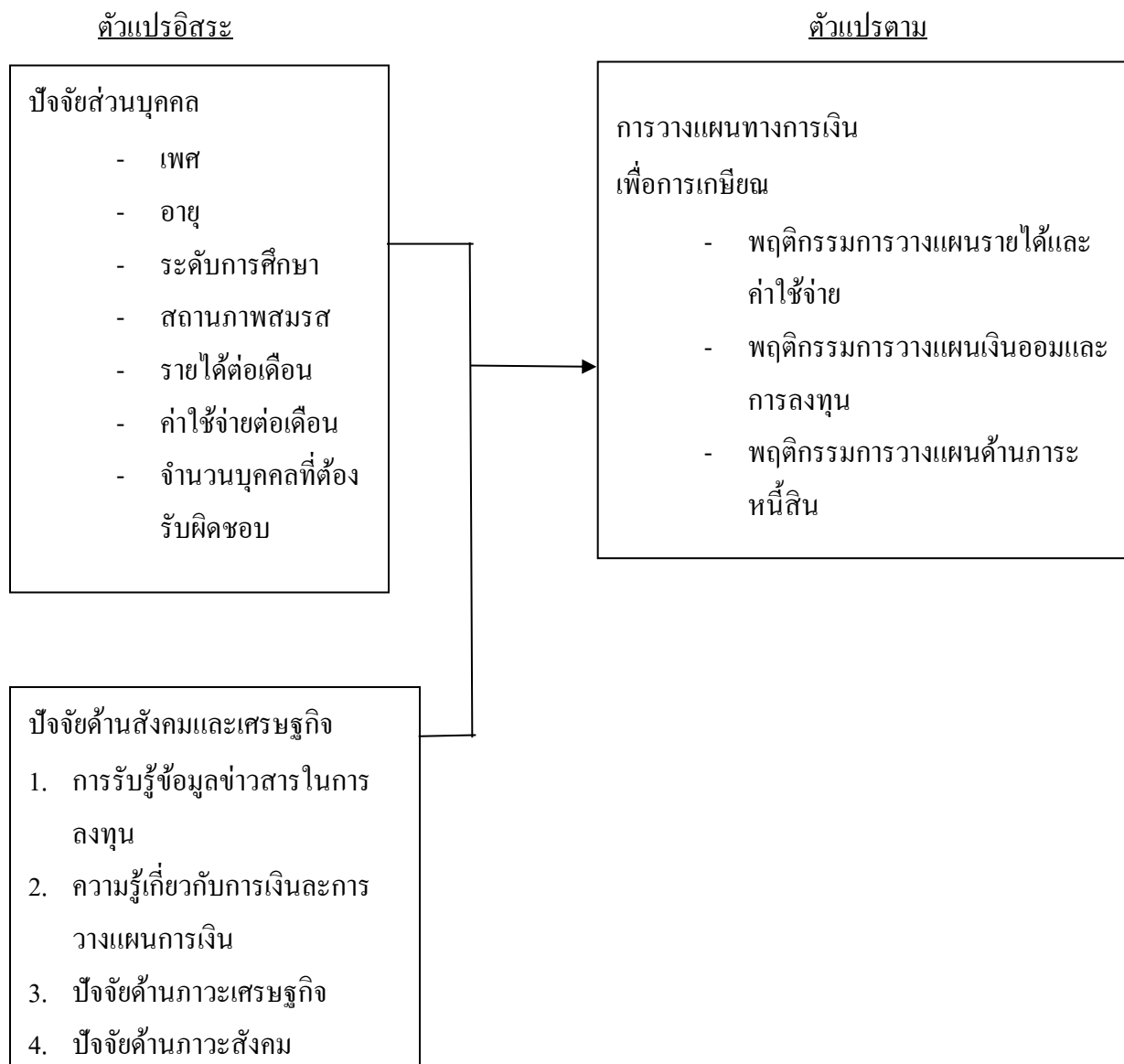
การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณอายุ: กรณีศึกษานักวิชาการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินมีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

2. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

3. ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

กรอบการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลของการศึกษาพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณอายุ: กรณีศึกษาบุคลากรของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินคาดว่าจะประโยชน์ที่ได้รับ ดังนี้

1. การศึกษาทำให้ทราบถึงพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

2. การศึกษาทำให้ทราบถึงปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

1.4.3 ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

1.4.4 เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้ผลการวิจัยในการส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณ เพื่อสามารถวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณได้อย่างเหมาะสม

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมออม

พฤติกรรม หมายถึง สิ่งที่บ่งบอกถึงกิริยาท่าทางการเคลื่อนไหวของตัวบุคคล เพื่อตอบสนองต่อสิ่งต่างๆ ที่มาสัมผัสอาจจะเกิดขึ้นทันทีหรือเกิดขึ้นหลังจากที่ถูกกระตุ้นมาแล้วระยะหนึ่ง (Jamkratoke, 1998)

กระบวนการวางแผนการเงินเป็นแนวคิดที่ทำให้เราเตรียมความพร้อมและนำชีวิตไปสู่ความมั่นคงทางการเงินควรเริ่มจากการปลูกฝังนิสัยการออมและการใช้เงินที่ดีมีวินัยตั้งแต่เด็ก ๆ เพราะเมื่อเข้าสู่วัยทำงานก็จะต้องรู้วิธีการวางแผนและจัดสรรเงินให้เพียงพอในการใช้จ่ายประจำวัน การใช้จ่ายในอนาคต รวมถึงการเก็บออมเพื่อการเกษียณอายุการวางแผนการเงินจึงเป็นแนวคิดสำคัญที่จะทำให้สามารถดำเนินในแต่ละช่วงวงของชีวิตได้อย่างดีมีสุขภาพทางการเงินที่ดีดังนั้นการเรียนรู้และให้ความสำคัญกับการวางแผนการเงินในทุก ๆ ด้านจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ไม่ควรมองข้ามไม่ว่าจะเป็นการควบคุมค่าใช้จ่ายการบริหารหนี้สินการออมเงินเพื่อหมายในอนาคตรวมถึงการทำประกันเพื่อคุ้มครองความเสี่ยงและการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอย่างคุ้มค่าโดยเฉพาะอย่างยิ่งการลงทุนเพื่อต่อยอดเงินออมให้งอกเงยขึ้นแผนทางการเงินที่น่าคุณ ไปสู่ความมั่งคั่งและอิสรภาพทางการเงิน

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเกษียณอายุ

ผู้สูงอายุ คือ บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ซึ่งมีความเสื่อมในสังขารมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและหน้าที่ของระบบของร่างกายไปตามธรรมชาติ มีความเสื่อมถอยของ สติปัญญา และอารมณ์ ความจำเสื่อม เรียนรู้

สิ่งต่างๆได้น้อยลง ประสิทธิภาพการทำงานลดลงมีโอกาสเกิดโรคภัยไข้เจ็บได้ง่าย ควรได้รับการช่วยเหลือ ดูแล และเป็นวัยที่ถือว่า ปลอดภัยจากการทำงาน หรือมีการเปลี่ยนแปลงบทบาทหน้าที่ในสังคม สถิติพงษ์ มั่นหล้า (2553)

ข้อมูลเกี่ยวกับสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

ผู้ตรวจการแผ่นดิน (Ombudsman) เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นองค์กรควบคุมฝ่ายปกครอง พุทธศักราช 2550 จึงได้เพิ่มเติมหน้าที่และอำนาจผู้ตรวจการแผ่นดินด้านการควบคุมตรวจสอบจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ และการติดตามประเมินผลการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ รวมถึงยังคงให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจเสนอให้ศาลปกครองให้แก้ไขกฎหมายหรือระเบียบแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายปกครองที่ไม่เหมาะสมและอำนาจเสนอให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน.(2565)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เสาวนีย์ บุญเฉลิม (2562) ศึกษาการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมการเกษียณอายุสำหรับข้าราชการ สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง การค้นคว้าอิสระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมการเกษียณอายุสำหรับข้าราชการ ประชาชนที่ใช้ในการศึกษา คือ ข้าราชการสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง ช่วงอายุ 50-60 ปี จำนวน 147 คน โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยอัตราร้อยละ มูลค่าเงินปัจจุบัน

ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบว่า ข้าราชการสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง บางส่วนมีความประสงค์เข้าร่วมโครงการเกษียณก่อนกำหนด (Early Retirement) ในปีงบประมาณ 2556 ซึ่งมีอายุเฉลี่ย 54 ปี และข้าราชการที่ต้องการเกษียณตามกำหนด มีตำแหน่งส่วนใหญ่เป็นครู คศ.2 ข้าราชการเมื่อเกษียณอายุส่วนใหญ่ประสงค์จะขอรับเงินบำนาญ โดยให้เหตุผลเพราะเป็นรายได้หลักเพราะมีเงินเข้าบัญชีทุกเดือน

อภิสิทธิ์ ตระการไพโรจน์ (2563) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงาน Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออมเงินเพื่อใช้หลังเกษียณมี 5 ปัจจัย ได้แก่ 1) คุณภาพชีวิตหลังเกษียณ 2) ผลตอบแทนการออม 3) รายได้ 4) สวัสดิการหลังเกษียณ 5) อุปสรรคการออม และพบว่า เป้าหมายการออมกบเงินออมในปัจจุบันของกลุ่มคน Generation Y ยังไม่เพียงพอที่จะดำรงชีวิตในช่วงวัยเกษียณ ดังนั้นทางหน่วยงานในภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องควรจัดทำแผนการเรียนรู้เพื่อสร้างความตระหนักในการออมเพื่อเริ่มต้นออมสำหรับการเกษียณอายุตั้งแต่ในช่วงเริ่มทำงาน Generation Y เพื่อช่วยให้สามารถมีเงินออมสำหรับใช้จ่ายในอนาคตได้ในช่วง

เกษียณอายุที่เพียงพอและทำตามเป้าหมายได้สำเร็จ โดยผ่านความร่วมมือจากภาคสถาบันการเงินผ่านผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่จะเข้ามามีส่วนสนับสนุนการออมที่ดีขึ้น โดยการปรับปรุงผลิตภัณฑ์ทางการเงินต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เช่น การปรับเปลี่ยนอัตราเงินสะสมกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ การจัดตั้งกองทุนร่วมหรือแม้แต่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ๆ เช่น ระบบ AI ให้ทันกับโลกปัจจุบัน ในการช่วยลงทุนให้เกิดผลตอบแทนที่เพียงพอต่อการเกษียณอายุในอนาคต

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้บุคคลในการเก็บแบบสอบถาม โดยกระจายตามฝ่ายและแผนกต่างๆ ที่ระบุไว้ในหัวข้อการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน โดยมีระยะเวลาการเก็บแบบสอบถามอยู่ในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนมิถุนายน 2565 การศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ด้านเพศ ด้านอายุ ด้านระดับการศึกษาสูงสุด ด้านสถานภาพสมรสด้านรายได้ต่อเดือน ด้านค่าใช้จ่ายต่อเดือน และจำนวนบุคคลที่ต้องรับผิดชอบ ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็นการศึกษาวิจัยทางสถิติเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการศึกษาแบบการเก็บรวบรวมข้อมูลทางแบบสอบถาม (Questionnaire) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติด้วยโปรแกรม SPSS (Statistical Product and Service Solutions)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาและค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประชากรศาสตร์ ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ และปัจจัยการวางแผนการเงินเพื่อการเตรียมการเกษียณ

ขั้นตอนที่ 2 จัดทำร่างแบบสอบถาม ซึ่งโครงสร้างประกอบไปด้วย 3 ส่วน

ขั้นตอนที่ 3 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ว่าแบบสอบถามใช้ภาษาและลักษณะของข้อความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล ที่ได้แจกแบบสอบถาม ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยใช้ความถี่

และร้อยละ

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D$) มาแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีอิทธิพลมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีอิทธิพลมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีอิทธิพลปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีอิทธิพลน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีอิทธิพลน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 พฤติกรรมการวางแผนการเงินเพื่อการเตรียมการเกษียณเพื่อการเกษียณของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีปฏิบัติมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีปฏิบัติปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีปฏิบัติน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีปฏิบัติน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติเชิงพรรณนา ซึ่งประกอบด้วย

- ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 98, 105)

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\sum X}{N} \text{ หรือ } \bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยเลขคณิต

$\sum X$ แทน คะแนนแต่ละตัว

f แทน ความถี่

N แทน จำนวนคนหรือจำนวนความถี่ทั้งหมด

Σ แทน ผลรวม

- ค่าความถี่ร้อยละ

- ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 98, 103)

$$\text{สูตร S.D.} = \sqrt{\frac{N \Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N-1)}} \text{ หรือ S.D.} = \sqrt{\frac{N \Sigma fX^2 - (\Sigma fX)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

f แทน ความถี่

N แทน จำนวนคนหรือจำนวนความถี่ทั้งหมด

Σ แทน ผลรวม

สถิติเชิงอนุมาน เพื่อใช้ทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน 1. ปัจจัยปัจจัยส่วนบุคคลส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ใช้สถิติ t-test, ANOVA และ Fisher's Least Significant Difference (LSD)

สมมติฐาน 2. ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ใช้สถิติ Multiple regression

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 56.74 ส่วนใหญ่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 38.20 ส่วนใหญ่จบระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 47.75 ส่วนใหญ่สมรส จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 44.94 ส่วนใหญ่มีรายได้ 30,001 – 40,000 บาท จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 46.07 ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่าย 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 52.81 ส่วนใหญ่ได้รับผิดชอบ 1 – 2 คน จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 57.81

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม พบว่า ระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.80) เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ ภาวะสังคม (ค่าเฉลี่ย = 3.92) รองลงมาได้แก่ ภาวะเศรษฐกิจ (ค่าเฉลี่ย = 3.84) ความรู้เกี่ยวกับการเงินและการวางแผนการเงิน (ค่าเฉลี่ย = 3.76) และการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร (ค่าเฉลี่ย = 3.66) ตามลำดับ สามารถพิจารณารายด้านได้ดังต่อไปนี้

ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร พบว่า ระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.66) เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ บทความต่างๆ ที่บอกถึงประโยชน์และวิธีการวางแผนทางการเงินในหนังสือพิมพ์ หรือ Social Media ต่าง ๆ (ค่าเฉลี่ย = 3.70) รองลงมาได้แก่ การเข้ารับการอบรม สัมมนาที่เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินจากองค์กรต่างๆ (ค่าเฉลี่ย = 3.48) และการโฆษณาประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการออมและการลงทุนผ่านทางสื่อต่างๆ เช่น การแนะนำการลงทุนกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ / สหกรณ์ / การออมเงินเพื่อเกษียณ (ค่าเฉลี่ย = 3.43) ตามลำดับ

ด้านความรู้เกี่ยวกับการเงินและการวางแผนการเงินพบว่า ระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.76) เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ ความจำเป็นในการสำรองเงินไว้เพื่อสถานการณ์ฉุกเฉิน (ค่าเฉลี่ย = 4.03) รองลงมาได้แก่ ความจำเป็นในการควบคุมค่าใช้จ่ายและขยายรายรับ (ค่าเฉลี่ย = 3.96) ผลตอบแทนการลงทุน การป้องกันความเสี่ยงและการได้ สิทธิประโยชน์ทางภาษี จากการซื้อประกันชีวิตและการซื้อกองทุน LTF / RMF (ค่าเฉลี่ย = 3.90) การมีวินัยในการปฏิบัติตามแผนการเงินส่วนบุคคลอย่างเคร่งครัด (ค่าเฉลี่ย = 3.80) ความต้องการบรรลุเป้าหมายทางการเงินที่กำหนดไว้ (ค่าเฉลี่ย 3.78) ความแตกต่างระหว่างผลตอบแทนและความเสี่ยงของการลงทุนวิธีต่าง ๆ (เช่น การฝากธนาคาร การซื้อหุ้น พันธบัตร สลากออมสิน ทองคำ การซื้อที่ดินและอื่น ๆ) การเพิ่มขึ้นของทรัพย์สินจากการออมและการลงทุน ตามแผนการเงิน (ค่าเฉลี่ย = 3.76) ความรู้หลักการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลพื้นฐาน - ความจำเป็น ความสำคัญและประโยชน์ของการวางแผนการเงินส่วนบุคคล (ค่าเฉลี่ย = 3.60) และความเข้าใจกระบวนการในการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล (ค่าเฉลี่ย = 3.28) ตามลำดับ

ด้านภาวะเศรษฐกิจ พบว่า ระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.84) เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารต่ำมากทำให้งวางแผนการเงินนำเงินไปลงทุนด้านอื่นที่ผลตอบแทนสูงกว่า (ค่าเฉลี่ย = 3.95) รองลงมาได้แก่ ภาวะเงินเฟ้อ (การที่ราคาสินค้าสูงขึ้นทุกปีๆ) ทำให้ท่านต้องวางแผนการเงิน ความไม่แน่นอนของรายได้ในอนาคต-เช่น ประสบอุบัติเหตุไม่สามารถทำงานได้หรือวิกฤตการแพร่ระบาดของโรค (ค่าเฉลี่ย = 3.79) ตามลำดับ

ด้านภาวะสังคม พบว่า ระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.92) เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ กฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวกับการเงินและการลงทุน (ค่าเฉลี่ย = 4.00) รองลงมาได้แก่ การป้องกันความเสี่ยงในชีวิตเช่น โรคภัยไข้เจ็บ อุบัติเหตุ ภัยธรรมชาติ (ค่าเฉลี่ย = 3.95) และการได้ใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษี (ค่าเฉลี่ย = 3.80) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์การวางแผนการเงินส่วนบุคคลและการปฏิบัติตามแผน

ค่าเฉลี่ยของการวางแผนการเงินส่วนบุคคลและการปฏิบัติตามแผนการวางแผนการเงินส่วนบุคคล ภาพรวม พบว่า ระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.95) เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านการออมและการลงทุน (ค่าเฉลี่ย = 3.97) รองลงมาได้แก่ ด้านภาระหนี้สิน (ค่าเฉลี่ย = 3.96) และรายได้และค่าใช้จ่าย (ค่าเฉลี่ย = 3.92) ตามลำดับ สามารถพิจารณารายด้านได้ดังต่อไปนี้

ด้านรายได้และค่าใช้จ่าย พบว่า ระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.92) เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ การกำหนดเป้าหมายจำนวนเงินที่ต้องการออมอย่างชัดเจน การประเมินรายจ่ายให้เหมาะสมกับสถานการณ์เพื่อลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น (ค่าเฉลี่ย = 3.99) รองลงมาได้แก่ การประเมินรายรับในแต่ละเดือนเช่น เงินเดือน ค่าจ้าง และรายได้อื่นๆ เมื่อหักค่าใช้จ่ายทั้งหมดแล้วมีเพียงพอที่จะออม การกำหนดงบประมาณรายจ่ายในแต่ละเดือนให้สอดคล้องกับรายรับและการออมและควบคุมการใช้จ่ายตามงบที่ตั้งไว้อย่างเคร่งครัด (ค่าเฉลี่ย = 3.98) การทำบันทึกรายรับรายจ่ายประจำเดือนอย่างละเอียด (ค่าเฉลี่ย = 3.95) และการประเมินรายรับในแต่ละเดือนว่าเพียงพอกับค่าใช้จ่ายเป็น เช่นค่าอาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยา รักษาโรค และการศึกษา การตั้งเป้าหมายรายรับโดยการเตรียมหางานหรือ อาชีพเสริมเพื่อให้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายและเงินออม (ค่าเฉลี่ย = 3.79) ตามลำดับ

ด้านการออมและการลงทุน พบว่า ระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.97) เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ การมีเงินสำรองเผื่อฉุกเฉินเพียงพอสำหรับ3-6เดือน (ค่าเฉลี่ย = 4.09) รองลงมาได้แก่ ท่านมีการตั้งเป้าหมายจำนวนเงินที่ต้องการจะเก็บออม (ค่าเฉลี่ย = 4.05) การประเมินเพื่อปรับเปลี่ยนการลงทุนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ (ค่าเฉลี่ย = 4.02) การนำเงินออมซื้อประกันชีวิต ซื้อกองทุน LTF /RMF เพื่อการลงทุน และการลดหย่อนภาษี (ค่าเฉลี่ย = 4.01) การนำเงินออมไปลงทุนแบบหลากหลายเพื่อการกระจายความเสี่ยง (ค่าเฉลี่ย = 3.90) ท่านมีการออมเงินจากรายได้เป็นประจำทุกเดือนจำนวนเท่าๆ กัน (ค่าเฉลี่ย = 3.89) และท่านแยกเงินออมเพื่อเกษียณออกจากเงินออมเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ท่านนำเงินออมไปลงทุนเพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าเงินออมและขยายความมั่งคั่ง (ค่าเฉลี่ย = 3.88) ตามลำดับ

ด้านภาระหนี้สิน พบว่า ระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.96) เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ ท่านจ่ายบิลค่าน้ำ ค่าไฟ โทรศัพท์ บัตรเครดิต และเงินกู้ทุกประเภทตรงเวลาทุกครั้ง (ค่าเฉลี่ย = 4.08) รองลงมาได้แก่ ท่านจ่ายหนี้บัตรเครดิต เงินกู้เต็มจำนวนทุกเดือน (ค่าเฉลี่ย = 3.98)

ท่านมีการวางแผนในการสร้างภาระหนี้สินอย่างสอดคล้องกับความสามารถ ในการชำระหนี้ของท่าน (ค่าเฉลี่ย = 3.90) และท่านมีความระมัดระวังในการที่จะไม่สร้างภาระหนี้สินที่เกินความจำเป็น (ค่าเฉลี่ย = 3.87) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานในการวิจัยที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ รายได้ต่อเดือน ค่าใช้จ่ายต่อเดือน และจำนวนคนที่ต้องรับผิดชอบ แตกต่างกันมีพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินที่แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 2 ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

ผลการศึกษาพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) มีค่าเท่ากับ 0.640 แสดงว่า ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจทั้ง 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร 2) ความรู้เกี่ยวกับการเงินและการวางแผนการเงิน 3) ภาวะเศรษฐกิจ และ 4) ภาวะสังคม สามารถอธิบายระดับพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ร้อยละ 64.00 โดยมีค่า $p\text{-value} = 0.000$ ซึ่งน้อยกว่า 0.05 ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ ปัจจัยทั้ง 4 ตัวแปรส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 สมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

$$Y = 1.267 + 0.118 (X_1) + 0.377 (X_2) + 0.398 (X_3) + 0.175 (X_4)$$

เมื่อ X_1 หมายถึง การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

X_2 หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับการเงินและการวางแผนการเงิน

X_3 หมายถึง ภาวะเศรษฐกิจ

X_4 หมายถึง ภาวะสังคม

Y หมายถึง พฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์การวางแผนการเงินส่วนบุคคลและการปฏิบัติตามแผน พบว่า ระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านการออมและการลงทุน รองลงมาได้แก่ ด้านภาระหนี้สิน และรายได้และค่าใช้จ่าย โดยด้านรายได้และค่าใช้จ่าย พบว่า ระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีการกำหนดเป้าหมายจำนวนเงินที่ต้องการออมอย่างชัดเจน การประเมินรายจ่ายให้เหมาะสมกับสถานการณ์เพื่อลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ด้านการออมและการลงทุน พบว่า ระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีเงินสำรองเพื่อฉุกเฉินเพียงพอสำหรับ 3-6 เดือน ด้านภาระหนี้สิน พบว่า ระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยจ่ายบิลค่าน้ำ ค่าไฟ โทรศัพท์ บัตรเครดิต และเงินกู้ทุกประเภทตรงเวลาทุกครั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศินันท์ ศาสตร์สาระ (2563) การวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชน ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า ระดับการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

ผลการวิเคราะห์การทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยส่วนบุคคลส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ รายได้ต่อเดือน ค่าใช้จ่ายต่อเดือน และจำนวนคนที่ต้องรับผิดชอบ แตกต่างกันมีพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของวารกรณ์ แก่นยิ่ง, ธัญวรัตน์ สุวรรณะ (2564) ศึกษาการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมการเกษียณอายุสำหรับข้าราชการและพนักงานเอกชน ในเขตจังหวัดปทุมธานี พบว่า กลุ่มข้าราชการ ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และค่าใช้จ่ายต่อเดือน มีผลต่อการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมการเกษียณอายุ และสอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนีย์ แพงบุคดิ (2562) ที่ศึกษาการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานธนาคารทหารไทย จำกัด ผลการวิจัยพบว่า ด้านรายได้ พบว่า อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา และจำนวนบุตรที่อยู่ในอุปการะ มีความสัมพันธ์กับการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล ด้านรายได้ต่อเดือน ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานธนาคารทหารไทย จำกัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศินันท์ ศาสตร์สาระ (2563) การวางแผนการเงินส่วนบุคคลเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงานบริษัทเอกชน ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า อายุและค่าใช้จ่ายต่อเดือนที่แตกต่างกันมีผลต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อการเกษียณอายุที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของชูดานันท์ ยงการนา (2562) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณของบุคลากรมหาวิทยาลัยนเรศวร จากผลการศึกษา พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อการเกษียณของบุคลากรมหาวิทยาลัยนเรศวร ในแต่ละบุคคล ประกอบไปด้วย 5 ปัจจัย ได้แก่ อายุ สถานภาพ สมรส ระดับการศึกษา ประเภทบุคลากร และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

นอกจากนี้ ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) มีค่าเท่ากับ 0.640 แสดงว่า ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจทั้ง 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร 2) ความรู้เกี่ยวกับการเงินและการวางแผนการเงิน 3) ภาวะเศรษฐกิจ และ 4) ภาวะสังคม สามารถอธิบายระดับพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ร้อยละ 64.00 โดยมีค่า $p\text{-value} = 0.000$ ซึ่งน้อยกว่า 0.05 ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ ปัจจัยทั้ง 4 ตัวแปรส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยสุวรรณ (2564) ศึกษาการเตรียมความพร้อมทางการเงินเพื่อวัยเกษียณของแรงงานนอกระบบ ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อการเตรียมพร้อมทางการเงิน และ สอดคล้องกับงานวิจัยทัศนีย์ แพงบุคดี (2562) ศึกษาการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานธนาคารทหารไทย จำกัด ผลการวิจัยพบว่า ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการเงินส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานธนาคารทหารไทย จำกัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

1. จากการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ รายได้ต่อเดือน ค่าใช้จ่ายต่อเดือน และจำนวนคนที่ต้องรับผิดชอบ แตกต่างกันมีพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินที่แตกต่างกัน ดังนั้น สถาบันการเงินทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน ควรมีการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย หรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น เพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้ที่ต้องการออมเงิน

2. จากผลการวิจัยเห็นว่าปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ได้แก่ 1) การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร 2) ความรู้เกี่ยวกับการเงินและการวางแผนการเงิน 3) ภาวะเศรษฐกิจ และ 4) ภาวะสังคม สามารถอธิบายระดับพฤติกรรมการวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการประชาสัมพันธ์ หรือให้ข้อมูลข่าวสารกับบุคคลทั่วไป เพื่อให้รับทราบประโยชน์จากการออมเงินในรูปแบบอื่น ๆ นอกเหนือจากการฝากธนาคาร และทำประกันชีวิต

3. กำหนดนโยบาย อีกประการหนึ่งคือต้องมีการกำหนดกฎหมาย กฎระเบียบข้อบังคับ และกฎกติกาต่างๆ เพื่อให้การออมเห็นผลเป็นรูปธรรม

บรรณานุกรม

Jamkratoke. (1998). Factors related to fast food consumption behavior of high school students. Schools under the Department of General Education Bangkok. Master thesis. Graduate School : Srinakharinwirot University.

สถิติพงษ์ มั่นหล้า (2553). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมของผู้สูงอายุเขต
ยานนาวา กรุงเทพมหานคร

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน.(2565).ประวัติความเป็นมาระบบผู้ตรวจการแผ่นดิน,สืบค้นเมื่อ 8 เมษายน 2565.

จาก www.ombudsman.go.th

เสาวนีย์ บุญเฉลิม.(2562). ศึกษาการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมการเกษียณอายุสำหรับข้าราชการ
สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง

อภิสิทธิ์ ตระการไพโรจน์ .(2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่ม
คนวัยทำงาน Generation Y ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล.หลักสูตร